

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania

(818204)

Maszyniści kotłów parowych i pokrewni

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania (818204)

Maszyści kotłów parowych i pokrewni

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania (818204)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [931]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <http://zdjecia.interia.pl/galeria,gcsi,CD0BCDEF85F91AABAAE8F68FC9F49BDBEFC62AF8#> [dostęp: 10.07.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU.....	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący	3
2. OPIS ZAWODU	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	8
2.7. Zawody pokrewne	8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	8
3.1. Zadania zawodowe	8
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Obsługiwanie gazowych kotłów centralnego ogrzewania	9
3.3. Kompetencje społeczne	10
3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu	11
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji	11
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO	12
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	12
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	12
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	13
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie	14
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	14
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	15
7. SŁOWNIK POJĘĆ	16
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	16
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	18

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania 818204

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Maszynista kotłowni opalanej gazem.
- Operator agregatu gazowego.
- Palacz gazogeneratora.
- Palacz gazowy pieców.
- Palacz kotłów c.o. (gazowych).
- Palacz kotłów gazowych centralnego ogrzewania.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 8182 – Steam engine and boiler operators.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- wyników badań i analiz prowadzonych w projekcie PO KL (2011–2013) „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców”,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Barbara Ruzik – Ciepłownia Miejska, Szydłowiec.
- Małgorzata Sołtysiak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Michał Zuba – Ekspert niezależny, Radom.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Edyta Kozieł – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Ireneusz Woźniak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Mieczysław Banach – Spółdzielnia Mieszkaniowa ALTERNATYWY, Radom.
- Grażyna Wójtowicz – Banrad Sp. z o.o., Radom.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Bartłomiej Chrzanowski – Polska Izba Przemysłowo-Handlowa Budownictwa, Warszawa.
- Andrzej Dziedzic – Wielkopolski Związek Pracodawców LEWIATAN, Poznań.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania obsługuje kotły opalane paliwami gazowymi.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania uruchamia, steruje i nadzoruje pracę kotłów gazowych centralnego ogrzewania, instalacji dostarczającej paliwo oraz układu wyprowadzenia ciepła do instalacji centralnego ogrzewania. Włącza palniki gazowe, monitoruje wskazania temperatury w układzie oraz aparaturę kontrolno-pomiarową. Sprawdza i odczytuje wskazania aparatury kontrolno-pomiarowej oraz nadzoruje przebieg procesu spalania.

Sposoby wykonywania pracy

W swojej pracy **palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania** stosuje metody, techniki i procedury związane z:

- organizowaniem stanowiska pracy zgodnie z zasadami i przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska i ergonomii,
- utrzymywaniem w ciągłej sprawności technicznej kotłów oraz urządzeń kontrolno-pomiarowych, pomocniczych i zabezpieczających,
- sprawdzaniem i odczytywaniem wskazań aparatury kontrolno-pomiarowej i nadzorowaniem przebiegu procesu technologicznego,
- sterowaniem i nadzorowaniem procesu uruchamiania i pracy gazowych kotłów centralnego ogrzewania oraz systemów dostarczania paliwa,
- zapalaniem palników gazowych,
- monitorowaniem ciśnienia, temperatury oraz aparatury kontrolno-pomiarowej,
- ustawianiem optymalnych parametrów pracy kotła,
- kontrolowaniem eksploatacji urządzeń oczyszczania i odprowadzania spalin,
- sprawdzaniem stanu technicznego kotła, armatury i urządzeń pomocniczych, dbaniem o szczelność połączeń instalacji hydraulicznych oraz szczelność wewnętrznych instalacji gazowych,
- uzupełnianiem substancji do regeneracji złoża w instalacjach zmiękczających wodę,
- prowadzeniem rejestru odczytów mierników i aparatury pomiarowej,
- ustawianiem parametrów pracy kotła w zależności od wymaganej wydajności i mocy cieplnej,
- monitorowaniem stanu technicznego elementów komory spalania, palnika, czystości wymienników ciepła, sprawności zabezpieczeń, stanu wentylacji wywiewnej i nawiewnej,
- regulowaniem armatury oraz ścieżki gazowej kotła,
- utrzymywaniem swobodnej cyrkulacji powietrza wokół kotła,
- utrzymywaniem w czystości filtrów, przewodów spalinowych oraz powierzchni wymiany ciepła.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. Kompetencja zawodowa.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Miejszem pracy **palacza gazowych kotłów centralnego ogrzewania** jest kotłownia⁶ lub ciepłownia¹. Stanowiska pracy są usytuowane w pomieszczeniach zamkniętych w kotłowniach różnej wielkości, opalanych gazem miejskim², ziemnym⁴ lub płynnym³. Praca wykonywana jest w zróżnicowanych warunkach (pozycja stojąca, wysoka temperatura, możliwe zapylenie powietrza wdychanego).

Pracę palacza gazowych kotłów centralnego ogrzewania zalicza się do pracy w szczególnych warunkach. Praca powinna być wykonywana zgodnie z instrukcją obsługi opracowaną przez pracodawcę oraz zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ergonomii, przepisami ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska. Palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania powinien pracować w odzieży ochronnej z zastosowaniem środków ochrony indywidualnej.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania w działalności zawodowej wykorzystuje różne maszyny i narzędzia, np.:

- narzędzia ślusarskie (młotki, szczypce, klucze),
- narzędzia hydrauliczne (klucze hydrauliczne, gwintownice),
- mierniki poziomu wody,
- mierniki/testery pola elektromagnetycznego wytwarzanego przez silniki elektryczne,
- miernik/tester ciśnienia pary,
- mierniki elektryczne,
- zestaw do badania zaworów bezpieczeństwa,
- zestaw do badania wody,
- testery do sprawdzania szczelności urządzeń i połączeń gazowych.

Organizacja pracy

Palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania, zależnie od miejsca pracy, wielkości kotłowni lub ciepłowni, może wykonywać pracę indywidualnie lub zespołowo. Praca polega na obsłudze i ciągłym nadzorze kotła zasilanego paliwem gazowym oraz instalacji grzewczej znajdującej się wewnątrz pomieszczenia kotłowni. Wszystkie te czynności palacz wykonuje zgodnie z zapisami instrukcji obsługi dostarczonej przez producentów kotła, armatury i urządzeń pomocniczych oraz instrukcji eksploatacji kotłowni.

Palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania pracuje w podstawowym wymiarze czasu pracy, w systemie zmianowym, dostosowując czas pracy do przyjętego harmonogramu prac, uzależnionego od pory roku (sezon letni, sezon zimowy).

Palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania w trakcie pracy powinien:

- obserwować wskazania przyrządów kontrolno-pomiarowych,
- informować przełożonego o nieprawidłowościach w pracy kotła bądź instalacji grzewczej,
- wyłączyć kocioł⁵ w przypadku przekroczenia dopuszczalnych parametrów pracy,
- odnotowywać w dzienniku raportów wszystkie nieprawidłowości w pracy kotła.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania może być narażony m.in. na:

- hałas, wysoką temperaturę (praca maszyn i urządzeń stosowanych w kotłowniach: kotły, pompy, sprężarki, taśmociągi),
- wydzielanie się substancji toksycznych (tlenek węgla, dwutlenek siarki),
- wybuchy, pożary, poparzenia (pęknięcia kotłów),
- zaburzenia funkcjonowania układu oddechowego, pokarmowego, wzroku oraz zmiany skórne (pyły węgla, popiołu),
- porażenia prądem elektrycznym.

Do najczęściej występujących w zawodzie chorób można zaliczyć:

- zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa,
- choroby narządu słuchu,
- choroby układu oddechowego i pokarmowego,
- przeciążenie mięśni stawów.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- dobra wydolność fizyczna,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu oddechowego;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- ostrość wzroku,
- ostrość słuchu,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- powonienie,
- czucie dotykowe,
- rozróżnianie barw;

w kategorii sprawności i zdolności

- uzdolnienia techniczne,
- zdolność koncentracji uwagi,
- podzielność uwagi,
- zdolność do współdziałania w zespole;

w kategorii cech osobowościowych

- samodzielność,
- samokontrola,
- odpowiedzialność,
- dokładność,
- gotowość do pracy w nieprzyjemnych warunkach środowiskowych.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.3. Kompetencje społeczne; 3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

W zawodzie **palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania** wymagany jest ogólny dobry stan zdrowia. Do przeciwwskazań należy zaliczyć:

- alergie i uczulenia,
- choroby ograniczające ruch rąk lub nóg,
- przewlekłe choroby płuc, oskrzeli,
- padaczkę, omdlenia,
- zawroty głowy,
- wady serca uniemożliwiające wykonywanie ciężkich prac fizycznych,
- znaczną wadę słuchu.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania** wymagane jest co najmniej wykształcenie podstawowe.

Pracę w zawodzie palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania może wykonywać osoba, która:

- została przyuczona do zawodu,
- uzyskała doświadczenie w trakcie wykonywania pracy,
- ukończyła kurs palacza centralnego ogrzewania, np. w ośrodkach doskonalenia zawodowego.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania** wymagane są uprawnienia w zakresie obsługi kotłów wodnych i/lub parowych.

Podjęcie pracy w zawodzie palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania ułatwia posiadanie świadectwa kwalifikacyjnego do obsługi kotłów o mocy powyżej 50 kW, w zakresie eksploatacji urządzeń, instalacji i sieci energetycznych, w zakresie grupy energetycznej G2, G3 oraz G1, w zakresie wykonywania czynności obsługi kotłów wodnych zasilanych paliwami gazowymi wraz z urządzeniami pomocniczymi i aparaturą kontrolno-pomiarową.

Palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania może również po ukończeniu kursu i zdaniu egzaminu uzyskać uprawnienia do obsługi kotłów gazowych na inne rodzaje paliw lub uprawnienia w zakresie eksploatacji instalacji ciepłych.

WAŻNE:

Nie wymaga się potwierdzenia posiadania kwalifikacji w zakresie obsługi urządzeń i instalacji u użytkowników eksploatujących urządzenia (w tym kotły CO) lub instalacje ciepłe o mocy nie wyższej niż 50 kW.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Przy zatrudnianiu w zawodzie **palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania** pracodawcy z reguły organizują dla początkujących pracowników szkolenie wewnątrzzakładowe (ogólne i stanowiskowe).

Palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania może:

- zdobyć doświadczenie jako pracownik fizyczny, realizując powierzone zadania zawodowe pod nadzorem przełożonego,
- realizować powierzone zadania samodzielnie,
- pracować na stanowisku dozoru nadzorującego pracę zespołu; jest wówczas odpowiedzialny za prawidłową eksploatację urządzeń przez podległych pracowników, właściwą organizację stanowiska pracy w zakresie technologii i bezpieczeństwa, utrzymywanie urządzeń w należytym stanie technicznym,
- doskonalić swoje umiejętności, uczestnicząc w szkoleniach organizowanych przez stowarzyszenia i inne organizacje branżowe lub przez producentów kotłów.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Do eksploatacji, w tym obsługi, kotłów parowych oraz wodnych na paliwa stałe, płynne i gazowe, o mocy powyżej 50 kW, wraz z urządzeniami pomocniczymi, wymagane jest dla **palacza gazowych kotłów centralnego ogrzewania** potwierdzenie posiadania kwalifikacji G2/E – w zakresie obsługi (G2 - grupa druga urządzeń energetycznych, E – eksploatacja, zakres prac – obsługa).

Potwierdzenie kwalifikacji uzyskuje się po zdaniu egzaminu przed Komisją kwalifikacyjną powołaną, między innymi, przy stowarzyszeniach naukowo-technicznych, np. SEP. Uprawnienia w zakresie obsługi kotłów wodnych i/lub parowych wydawane są w formie świadectwa kwalifikacji na okres 5 lat i należy je odnawiać.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Maszynista kotła	818201
Palacz wodnych rusztowych kotłów centralnego ogrzewania	818205
Palacz kotłów parowych	818206
Palacz pieców zwykłych	911202

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Przygotowywanie wody do zasilania instalacji gazowego kotła centralnego ogrzewania.
- Z2 Kontrolowanie paliwa dozowanego do gazowych kotłów centralnego ogrzewania.
- Z3 Prowadzenie i monitorowanie procesu spalania w gazowych kotłach centralnego ogrzewania.

Z4 Dozorowanie pracy maszyn i urządzeń współpracujących z gazowym kotłem centralnego ogrzewania.

Z5 Dokumentowanie obsługi gazowych kotłów centralnego ogrzewania.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Obsługiwanie gazowych kotłów centralnego ogrzewania

Kompetencja zawodowa Kz1: Obsługiwanie gazowych kotłów centralnego ogrzewania obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Przygotowywanie wody do zasilania instalacji gazowego kotła centralnego ogrzewania	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas obsługi gazowych kotłów centralnego ogrzewania; - Wymagania jakościowe wody do okresowego uzupełnienia zładu; - Działanie pomp wodnych zasilających kotły; - Działanie wentylatorów podmuchowych i wyciągowych; - Działanie instalacji do zmiękczenia i demineralizacji wody.	- Stosować zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas obsługi gazowych kotłów centralnego ogrzewania; - Obsługiwać instalacje do zmiękczenia wody; - Obsługiwać pompy jedno- i wielostopniowe z napędem elektrycznym i ręcznym, podczas okresowego zasilania kotłów wodą; - Obsługiwać wentylatory nadmuchowe i wyciągowe zgodnie z ich przeznaczeniem; - Uzupełniać substancję do regeneracji złożeń w instalacjach zmiękczających wodę.

Z2 Kontrolowanie paliwa dozowanego do gazowych kotłów centralnego ogrzewania	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Parametry ciśnienia i przepływu gazu dostarczanego rurociągiem do kotła gazowego; - Instrukcje postępowania w przypadku awarii, pożaru lub innego zagrożenia bezpieczeństwa procesu dozowania paliwa.	- Stosować zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas dozowania paliwa do gazowych kotłów centralnego ogrzewania; - Określać dopuszczalne parametry ciśnienia i przepływu gazu w rurociągu; - Sterować i nadzorować proces dostarczania paliwa oraz uruchamiania i pracy gazowych kotłów centralnego ogrzewania.

Z3 Prowadzenie i monitorowanie procesu spalania w gazowych kotłach centralnego ogrzewania	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady, przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas procesu spalania; - Przebieg procesu spalania; - Instrukcje obsługi gazowych kotłów centralnego ogrzewania; - Zasady planowania procesu spalania w gazowych kotłach centralnego ogrzewania; - Normy i zakresy wskazań aparatury kontrolno-pomiarowej; - Zasady działania gazowych kotłów centralnego ogrzewania;	- Planować proces spalania; - Obsługiwać i prowadzić proces spalania w kotłach opalanych gazem; - Nadzorować przebieg procesu spalania; - Sprawdzać i odczytywać wskazania aparatury kontrolno-pomiarowej; - Stosować zasady bezpiecznej pracy w kotłowni; - Wykonywać obsługę bieżącą i naprawy kotłów centralnego ogrzewania; - Interpretować wskazania przyrządów kontrolno-pomiarowych;

• Instrukcje obsługi szaf sterowniczych.	• Prowadzić regulacje aparatury, • Badać szczelność wewnętrznych instalacji gazowych.
--	--

Z4 Dozorowanie pracy maszyn i urządzeń współpracujących z gazowym kotłem centralnego ogrzewania

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Rodzaje i zakres zastosowania urządzeń i maszyny współpracujących z kotłem gazowym; • Normy i zakresy wskazań przyrządów kontrolno-pomiarowych maszyn i urządzeń współpracujących z kotłem gazowym; • Możliwe zagrożenia i metody przeciwdziałania; • Instrukcje postępowania w przypadku awarii, pożaru lub innego zagrożenia bezpieczeństwa obsługi gazowych kotłów.	• Obsługiwać urządzenia i maszyny współpracujące z kotłem; • Odczytywać i interpretować wskazania przyrządów kontrolno-pomiarowych maszyn i urządzeń współpracujących z kotłem; • Kontrolować eksploatację urządzeń odprowadzania spalin; • Identyfikować zagrożenia podczas obsługi kotłów gazowych; • Podejmować działania zapobiegawcze w przypadku powstania zagrożenia.

Z5 Dokumentowanie obsługi gazowych kotłów centralnego ogrzewania

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Dokumentację eksploatacyjną kotłów gazowych; • Zasady notowania nieprawidłowości w dzienniku usterek; • Zasady sporządzania dokumentacji obsługi gazowych kotłów.	• Odczytywać dokumentację techniczną dotyczącą gazowych kotłów centralnego ogrzewania; • Wypełniać dokumenty eksploatacyjne kotłów gazowych itd.

3.3. Kompetencje społeczne

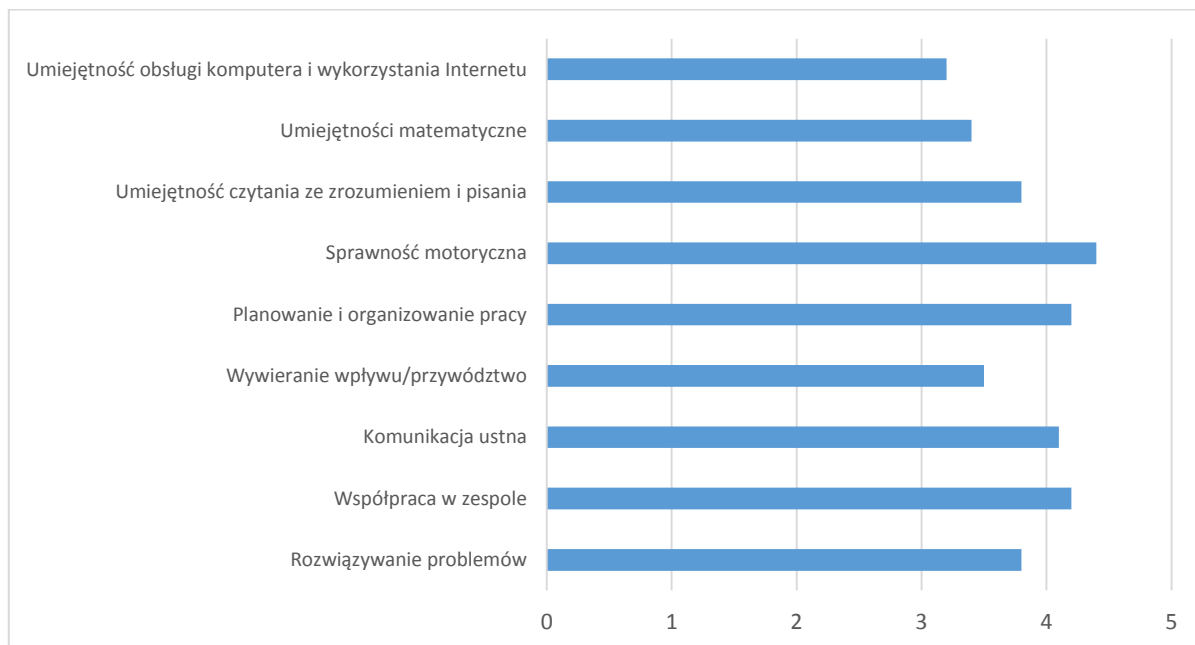
Pracownik w zawodzie **palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania** powinien mieć kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za obsługę gazowych kotłów centralnego ogrzewania oraz za powierzone maszyny i narzędzia wykorzystywane na stanowisku pracy.
- Dostosowywania zachowania do zmian w środowisku pracy palacza gazowych kotłów centralnego ogrzewania.
- Kierowania się zasadami zgodnymi z etyką zawodową i obowiązującymi przepisami w prawie energetycznym.
- Wykonywania pracy częściowo samodzielnie i podejmowania współpracy w zorganizowanych warunkach pracy kotłowni.
- Oceniania swoich działań realizowanych w ramach współpracy w kotłowni i ponoszenia odpowiedzialności za ich skutki.

3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Zatrudnienie w zawodzie **palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania** oferują:

- kotłownie i ciepłownie miejskie,
- zakłady produkcyjne, usługowe posiadające własną kotłownię oraz takie, w których do produkcji potrzebna jest para, np. przemysłu chemicznego, energetycznego, spożywczego, tworzyw sztucznych i żeglugi oraz pralnie parowe,
- szpitale.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy**:

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.mpips.gov.pl/analizy-i-raporty/raporty-sprawozdania/rynek-pracy/zawody-deficytowe-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzawodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie przygotowuje się kandydatów do pracy w zawodzie **palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania**.

Szkolenie

Osoby zainteresowane uzyskaniem świadectwa kwalifikacyjnego uprawniającego do zajmowania się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci na stanowisku eksploatacji muszą odbyć szkolenie (kurs) dla **palaczy kotłów centralnego ogrzewania**, które prowadzą m.in.:

- wyspecjalizowane ośrodki doskonalenia zawodowego i kształcenia ustawicznego,
- pracodawcy na potrzeby kotłowni i ciepłowni zatrudniających palaczy gazowych kotłów centralnego ogrzewania oraz przez instytucje szkoleniowe zgodnie z zapotrzebowaniem rynkowym,
- producenci kotłów, armatury oraz urządzeń pomocniczych.

Potwierdzenie kompetencji uzyskuje się po zdaniu egzaminu przed Komisją kwalifikacyjną powołaną, między innymi, przy stowarzyszeniach naukowo-technicznych.

Przykładowa tematyka kursu w zakresie obsługi kotłów na paliwa gazowe:

- budowa, rodzaje, działanie oraz warunki techniczne urządzeń – kotłów centralnego ogrzewania,
- eksploatacja i obsługa kotłów,
- bezpieczeństwo i higiena pracy,
- ochrona przeciwpożarowa,
- pierwsza pomoc,
- postępowanie w razie awarii, pożaru, zagrożenia życia i zdrowia, zagrożenia środowiska oraz innych zagrożeń związanych z eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci centralnego ogrzewania.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.gov.pl/web/edukacja/ksztalcenie-zawodowe>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<http://www.zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie (2018 r.) średnie miesięczne wynagrodzenie osób pracujących w zawodzie **palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania** wynosi ok. 2750 zł brutto miesięcznie.

Rozpiętość wynagrodzeń w tym zawodzie waha się dla połowy zatrudnionych w tym zawodzie w granicach od 2310 zł do 3350 zł brutto miesięcznie, 25% zatrudnionych zarabia mniej niż 2310 zł brutto miesięcznie, a 25% zarabia więcej niż 3350 zł brutto miesięcznie.

Poziom wynagrodzeń osób wykonujących zawód palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania uzależniony jest od:

- szczegółowego zakresu zadań,
- rodzaju i wielkości ciepłowni, w tym wielkości źródła ciepła, czyli kotłów,
- sytuacji na lokalnym rynku pracy,

- rodzaju pracodawcy (prywatny, publiczny),
- regionu Polski i wielkości aglomeracji.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczegolach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **palacz gazowych kotłów centralnego ogrzewania** możliwe jest zatrudnienie osób niepełnosprawnych.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z dysfunkcją narządu wzroku (04-0), jeśli posiadana wada jest skorygowana odpowiednimi szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi,
- z dysfunkcją narządu słuchu (03-L) skorygowaną aparatem słuchowym,
- z niewielkimi zaburzeniami mowy (03-L).

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień 30.06.2018 r.

- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 992, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 i 1149).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 799, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 755, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz. U. poz. 640).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad stwierdzania posiadania kwalifikacji przez osoby zajmujące się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci (Dz. U. Nr 89, poz. 828, z późn. zm.).

Literatura branżowa:

- Furtak L.: Warunki techniczne wykonania i odbioru kotłowni na paliwa gazowe i olejowe. Wyd. 2. Polska Korporacja Techniki Sanitarnej, Grzewczej, Gazowej i Klimatyzacji, Warszawa 2000.
- Grochal M., Szczypiński Z.: Obsługa kotłów centralnego ogrzewania. Arkady, Warszawa 1974.
- Kruczek St.: Modernizacja kotłów rusztowych. Informacja INSTAL 6/99.
- Nowacki T.W.: Leksykon pedagogiki pracy. ITeE, Radom 2004.
- Praca zbiorowa: Bezpieczeństwo i higiena pracy w kotłowniach. Lista kontrolna bhp. CIOP, Warszawa 2000.
- Rataj Z.L.: Nowoczesne kotły gazowe jako źródła ciepła grzewczego i pary technologicznej; Gaz, Woda i Technika Sanitarna 2/2001, 6/2001.

Zasoby internetowe [dostęp: 10.07.2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- eGospodarka.pl: <http://www.praca.egospodarka.pl/121589,Palacz,1,114,1.html>
- Portal BHP: <https://www.portalbhp.pl/szkolenie-wstepne/kwalifikacje-palacza-co-5195.html>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Urząd Dozoru Technicznego: <http://www.udt.gov.pl>
- Urząd Regulacji Energetyki: <http://www.ure.gov.pl>
- Wynagrodzenia: <https://wynagrodzenia.pl/moja-placa/ile-zarabia-palacz-kotlow-centralnego-ogrzewania-gazowych>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.

Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.

Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Ciepłownia	Zakład przemysłowy, którego głównym zadaniem jest produkcja czynnika (najczęściej wody) o wysokiej temperaturze dla miejskiej sieci ciepłowniczej.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Praca zbiorowa: Bezpieczeństwo i higiena pracy w kotłowniach. Lista kontrolna bhp. CIOP, Warszawa 2000.
2	Gaz miejski	Gaz sztuczny, otrzymywany z różnych surowców energetycznych, głównie węgla i rozprowadzany siecią gazociągów.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.pis.mswia.gov.pl/download/49/1432/Kotlownie.doc [dostęp: 10.07.2018]
3	Gaz płynny	Gazy węglowodorowe płynne, mieszaniny węglowodorów, składające się głównie z propanu, butanu i izobutanu. Największe znaczenie w ogrzewnictwie ma propan techniczny, skroplony gaz węglowodorowy.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.pis.mswia.gov.pl/download/49/1432/Kotlownie.doc [dostęp: 10.07.2018]
4	Gaz ziemny	Paliwo pochodzące ze złóż naturalnych, którego podstawowym składnikiem palnym jest metan. Stanowi on mieszaninę lekkich węglowodorów szeregu parafinowego oraz azotu, wodoru, helu, tlenu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.pis.mswia.gov.pl/download/49/1432/Kotlownie.doc [dostęp: 10.07.2018]
5	Kocioł	Kocioł jest zespołem urządzeń, z których najważniejszą rolę odgrywa przeponowy wymiennik ciepła i palenisko. W palenisku następuje zamiana energii chemicznej zawartej w paliwie na energię cieplną przekazywaną do wody w celu jej podgrzania lub wytworzenia pary wodnej.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
6	Kotłownia	Kotłownia to zespół urządzeń, w których dzięki spalaniu paliw wytworzony jest czynnik grzewczy o wymaganej temperaturze i ciśnieniu, znajdujący się w odrębnym pomieszczeniu (ewentualnie w zespole pomieszczeń budynku). W skład zespołu wchodzi urządzenie zabezpieczające proces spalania paliwa i wytwarzania czynnika grzejnego, urządzenia utrzymujące ciśnienie i temperaturę czynnika grzejnego na żądanym poziomie oraz zapewniające stały obieg czynnika grzejnego, a także urządzenia pomiarowe, regulacyjne i rejestrujące.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.pis.mswia.gov.pl/download/49/1432/Kotlownie.doc [dostęp: 10.07.2018]

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.